

Δραματοποίηση και Θέατρο: Μια Βιωματική Προσέγγιση

ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ-ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ

**Βιωματικές Δράσεις 2014-2015: Δραματοποίηση και Θέατρο: Μια
Βιωματική Προσέγγιση**

Β' Γυμνασίου

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ: ΕΛΕΝΗ ΖΙΩΡΗ ΠΕ06 & ΕΛΕΝΗ ΠΕΤΡΟΥΛΙΑ ΠΕ05

- ✘ Αγγελούσης Γεώργιος
- ✘ Αλεξόπουλος Αθανάσιος
- ✘ Αναστασόπουλος Λάμπρος
- ✘ Αναστασοπουλος Σπυρίδων
- ✘ Βινιόλη Απόστολος
- ✘ Γρηγορόπουλος Δημήτριος
- ✘ Ζόγκου Μάριο
- ✘ Μεμάη Βασίλειος
- ✘ Μεμάι Πέτρος
- ✘ Κωστορριζος Σπυρίδων
- ✘ Πολύζος Παναγιώτης-Νικόλαος
- ✘ Φέκας Κωνσταντίνος

Αντί προλόγου...

Μια σκηνή...

Φώτα, προβολείς, που μετατρέπουν το σκοτάδι σε ζωή...

Χρώματα, ήχοι, μουσική...

Μάσκες και πρόσωπα, λόγια και σιωπές, σκέψεις και συναισθήματα...

Και πάνω απ' όλα... αυτοί που δίνουν κι αυτοί που παίρνουν: οι Ηθοποιοί και οι Θεατές...

Όλα μαζί: το Θέατρο!

Καλό ταξίδι στο μαγευτικό κόσμο του
Θεάτρου...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

✓ Αρχαία Θέατρα.....	4
✓ Ο ποικίλος παιδευτικός χαρακτήρας των θεάτρων κατά την αρχαιότητα.....	6
✓ Είδη Δράματος.....	7
✓ Τρεις Μεγάλοι Τραγικοί Ποιητές.....	8
✓ Ευρωπαϊκό Θέατρο.....	10
✓ Βιβλιογραφία.....	14

Αρχαία Θέατρα Ελλάδος

1. **Αρχαίο Θέατρο Διονύσου** Το αρχαίο θέατρο του Διονύσου είναι ένας από τους διασημότερους και σημαντικότερους θεατρικούς χώρους της Αθήνας. Αποτελούσε μέρος του ιερού του Ελευθερέως Διονύσου που βρισκόταν στις ΝΑ. παρυφές της Ακρόπολης και υπήρξε ο βασικός τόπος παράστασης του αττικού δράματος αφού φιλοξενούσε τα Μεγάλα Διονύσια, τη μεγαλύτερη θεατρική γιορτή της πόλης των Αθηνών. Είναι το αρχαιότερο απ' όλα τα γνωστά θέατρα του κόσμου. Στο χώρο αυτό γεννήθηκε το αρχαίο Ελληνικό δράμα, αφού σ' αυτό το θέατρο παρουσίασαν για πρώτη φορά, τον 5ο π. Χ. αιώνα, τα έργα τους οι τέσσερις σημαντικότεροι ποιητές της αρχαιότητας, ο Αισχύλος, ο Ευριπίδης, ο Σοφοκλής και ο Αριστοφάνης κατά τη διάρκεια των ετήσιων δραματικών αγώνων που πραγματοποιούνταν τις ημέρες του εορτασμού των Μεγάλων Διονυσίων. Θεμελιώθηκε τον 6ο αιώνα π. Χ. κατά τη διάρκεια της δυναστείας των Πεισιπρατιδών. Από τότε επανοικοδομήθηκε και 9 επεκτάθηκε πολλές φορές, επομένως δύσκολά μπορεί να καθοριστεί η αρχική του μορφή. Την περίοδο της Ρωμαιοκρατίας στο θέατρο πραγματοποιούνταν δημόσιες τελετές. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε και σαν αρένα για μονομαχίες. Σήμερα στον ίδιο χώρο βρίσκονται τα ερείπια ενός ρωμαϊκού θεάτρου. Από την κεντρική κερκίδα του θεάτρου σώζονται σήμερα μόνο 13 σειρές εδωλίων.
2. **Αρχαίο Θέατρο Χαιρώνειας** Το αρχαίο θέατρο της Χαιρώνειας, στο νομό Βοιωτίας, που είναι λαξευμένο πάνω σε βράχο, βρίσκεται στο βάθος του χωριού στους πρόποδες του Πετραχού. Τα εδώλια και μέρος της ορχήστρας, είναι λαξευμένα στο φυσικό βράχο, ενώ πολύ λίγες σειρές καθισμάτων έχουν λαξευθεί πάνω από το διάζωμα.
3. **Αρχαίο Θέατρο Ερέτριας** Το αρχαίο θέατρο της Ερέτριας βρίσκεται στην κεντρική Εύβοια και κατασκευάστηκε τον 5ο αιώνα π. Χ., πάνω σε τεχνητό λόφο, μετά την περσική καταστροφή και την ανοικοδόμηση της πόλης, ενώ περίοδος της μεγαλύτερης ακμής του ήταν ο 4ος αι. π. Χ. Για την κατασκευή του χρησιμοποιήθηκαν τοπικός πωρόλιθος καθώς και ασβεστόλιθος. Κατά την περίοδο της ακμής της αρχαίας Ερέτριας, είχε χωρητικότητα 6.300 θέσεων. Σήμερα γίνονται αρκετές προσπάθειες για την αναστήλωσή του.
4. **Αρχαίο Θέατρο Δελφών** Το αρχαίο θέατρο των Δελφών συγκαταλέγεται μεταξύ των αρχαίων ελληνικών θεάτρων που διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Το αρχαίο θέατρο των Δελφών βρίσκεται κοντά στο ιερό του Απόλλωνα και είναι ένα από τα γνωστότερα αρχαία θέατρα στην Ελλάδα. Εκεί διεξάγονταν μουσικοί 10 αγώνες καθώς και διάφορες θρησκευτικές

τελετές. Χωρούσε 5.000 θεατές, οι οποίοι κάθονταν πάνω σε ξύλινα καθίσματα. Σήμερα διασώζονται μόνο τα θεμέλια της σκηνής του. Η σημασία των εορτών αυτών προσδίδει στο θέατρο των Δελφών πνευματική και καλλιτεχνική αξία ισότιμη με την αθλητική ιδέα που συμβολίζει το αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας. Η σημερινή μορφή του θεάτρου ανάγεται στους πρώιμους ρωμαϊκούς χρόνους (1ος αι. μ. Χ.).

5. **Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης** Το αρχαίο θέατρο της Δωδώνης στην Ήπειρο, είναι το μεγαλύτερο της χώρας. Βρίσκεται σε απόσταση 22 χιλιομέτρων από τα Γιάννενα. Η χωρητικότητά του θεάτρου είναι 18.000 θεατές. Αποτελούσε τμήμα του πανελλήνιου ιερού της Δωδώνης και κατασκευάστηκε τον 3ο αιώνα π. Χ. από τον βασιλιά της Ηπείρου Πύρρο (297-272 π. Χ.) που θέλησε με αρχιτεκτονικά μνημεία και οικοδομήματα να στολίζει τις περιοχές του βασιλείου του. Σε γιορτή προς τιμήν του Δία, εκτός από τους αγώνες στο στάδιο γίνονταν και θεατρικοί αγώνες. Το θέατρο καταστράφηκε και επισκευάστηκε δυο φορές. Την πρώτη φορά το κατέστρεψαν οι Αιτωλοί με τον βασιλιά Δωρίμαχο το 219 π. Χ., αλλά την επόμενη χρονιά ο βασιλιάς Φίλιππος Ε' της Μακεδονίας άρχισε τις επισκευές. Το 167 π. Χ., ο Ρωμαίος στρατηγός Αιμίλιος Πάυλος το κατέστρεψε ξανά ώσπου το 31 π. Χ. το επισκεύασε πάλι ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας Οκταβιανός Αύγουστος για να χρησιμοποιηθεί ως αρένα για θηριομαχίες από τους Ρωμαίους. Ο τοίχος που υπάρχει μπροστά από τα πρώτα καθίσματα χτίστηκε αυτή την εποχή για την προστασία των θεατών από τα θηρία. Από τον 4ο αιώνα μ. Χ. έπαψε να λειτουργεί. Οι πρώτες ανασκαφές και αναστηλώσεις στον αρχαιολογικό χώρο της Δωδώνης άρχισαν το 1875 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Το θέατρο της Δωδώνης στις μέρες μας φιλοξενεί κάποιες παραστάσεις τους καλοκαιρινούς μήνες.

Ο ποικίλος παιδευτικός χαρακτήρας των θεάτρων κατά την αρχαιότητα.

Συσχετισμός θεάτρου και δημοκρατίας. Το θέατρο επηρέαζε πολλές πτυχές της ζωής των αρχαίων Ελλήνων. Η άνθισή του είναι αποτέλεσμα της εξέλιξης του δημοκρατικού πολιτεύματος το οποίο ήκμαζε κυρίως στην Αθήνα. Εκείνη την περίοδο το θέατρο θεωρούνταν ως μία σύνθετη τέχνη που βασίζεται στη συνεργασία καθώς και στο λόγο, την κίνηση, την πολιτική και την κοινωνική σύμπραξη. Αυτά τα στοιχεία φανερώνονται στα αρχιτεκτονικά μέρη του θεάτρου. Στη σκηνή βρίσκονται οι ηθοποιοί, που εκπροσωπούν το ατομικό στοιχείο και προκαλούν θαυμασμό και δέος στους θεατές, μιας και υποδύονται ήρωες του παρελθόντος. Στην ορχήστρα, συναντάται ο χορός, που αποτελεί κύρια έκφραση της δημοκρατίας. Τέλος στο κοίλο, βρίσκονται οι θεατές, ο λαός που παρακολουθεί τις εξελίξεις και συλλογίζεται το μέλλον του.

Συσχετισμός θεάτρου και κοινωνίας. Ο κοινωνικός ρόλος του θεάτρου αντικατοπτρίζεται στα ποικίλα έργα. Μέσα από την τραγωδία, εξαλείφονται οι διαφορές και οι προκαταλήψεις, εξυψώνεται η θέση της γυναίκας και προστατεύονται τα δικαιώματα των αδύναμων. Μέσα από την κωμωδία, σχολιάζονται τα κακώς κείμενα του πολιτεύματος και κρίνονται οι πολιτικοί ηγέτες και οι πράξεις τους. Στο θέατρο οι πολίτες βίωναν την ομαδικότητα, τη σύγκρουση διάφορων ιδεών, την αξία του διαλόγου και την επικοινωνία. Έτσι, επηρεάζονταν σε πολλούς τομείς της ζωής τους και βελτιώνονταν ως άνθρωποι.

Συσχετισμός θεάτρου και οικονομίας. Όσον αφορά τα οικονομικά, το θέατρο υπήρξε σημείο πολιτικών ζυμώσεων και πολιτικής ανάπτυξης, διότι εκεί διεξάγονταν οικονομικές συναλλαγές. Πολλές φορές αποκτά το ρόλο της αγοράς, ενσωματώνοντας τους κανόνες της πόλης.

Συσχετισμός θεάτρου και πολιτικής. Κατά την αρχαιότητα και ιδιαίτερα την κλασική εποχή, το αθηναϊκό κράτος θεωρούσε τη γιορτή κατάλληλη αφορμή για να υπογραμμίσει την ηγετική θέση του στην Ελλάδα με μια όσο το δυνατόν εντυπωσιακότερη επίδειξη μεγαλείου. Στη διάρκεια των εορτασμών, παράλληλα με τις θεατρικές παραστάσεις επιδεικνυόταν ο φόρος υποτέλειας των συμμαχικών πόλεων, αφού αυτή την εποχή του χρόνου τα μέλη της αθηναϊκής συμμαχίας έστελναν την ετήσια εισφορά τους. Γενικότερα, μέσω του θεάτρου, εκφράζονταν επαναστατικές και ανατρεπτικές ιδέες, και με αυτόν τον τρόπο διαμορφώνονταν τόσο προσωπικές όσο και συλλογικές συνειδήσεις. Έτσι, το θέατρο ήταν κόμβος κοινωνικής και πολιτικής κριτικής καθώς και παιδείας.

Συσχετισμός θεάτρου και θρησκείας. Γιορτές συνδεδεμένες με το θρησκευτικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα του θεάτρου. Όλες οι δραματικές παραστάσεις διδασκόνταν κατά τη διάρκεια των εορτασμών προς τιμήν του Διονύσου. Ο

Διόνυσος ως θεός της βλάστησης και της γονιμότητας συνδεόταν με το πάθος, τη χαρά και τον τρόμο (σε γενικές γραμμές η τραγωδία διαθέτει άρρηκτους δεσμούς με τη μυθολογική παράδοση, καθώς οι ποιητές αντλούν το υλικό τους από την ηρωολατρεία και την λατρεία των θεών). Οι δραματικοί αγώνες διεξάγονται κατά τη διάρκεια των θρησκευτικών εορτασμών στη πόλη. Είναι αφιερωμένοι στο θεό Διόνυσο, έστω και αν ο θεός δεν αποτελεί το θέμα για τα περισσότερα έργα.

Τα Μεγάλη ή εν άσσει Διονύσια. Η πρώτη μέρα των Μεγάλων Διονυσίων ξεκινούσε με τη μεγάλη πομπή της θυσίας, που κατέληγε μπροστά στο ναό του Διονύσου, ενώ δύο μέρες νωρίτερα (στη γιορτή του Ασκληπιού, όγδοη ημέρα του μηνός Ελαφηβολιών), γινόταν η επίσημη παρουσίαση όλων των διαγωνιζομένων δραμάτων. Πριν από τις παραστάσεις τελούνταν θυσίες, που υπογραμμίζουν το θρησκευτικό χαρακτήρα τους. Μετά τη θυσία του ζώου έκαναν καθαρμούς ραντίζοντας με το αίμα το θέατρο και τους θεατές. Οι παράλληλες θεωρίες για την καταγωγή του θεάτρου ανιχνεύουν συσχετισμούς της τραγωδίας με θρησκευτικές εκδηλώσεις και θεσμικές τελετές της αρχαιολογικής κοινωνίας, που έχουν ενίοτε προταθεί ως προβαθμίδες του δράματος. Συμπερασματικά: Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως το αρχαίο ελληνικό θέατρο παρουσιάζει μια παγκόσμια διαχρονική παιδευτική ικανότητα για τους θεατές του.

Τα είδη του δράματος

1. Το σατυρικό δράμα.

Χαρακτηρίστηκε ως «παίζουσα τραγωδία», ήταν δηλαδή ένα ευχάριστο λαϊκό θέαμα που διατηρούσε τα εξωτερικά γνωρίσματα της τραγωδίας, αλλά σκοπό είχε μόνο να προκαλέσει το γέλιο και όχι να διδάξει, όπως η τραγωδία και η κωμωδία. Στο σατυρικό δράμα οι θεατές ξανάβρισκαν τους Σατύρους κι έτσι ικανοποιούσαν την ευλάβειά τους προς τις θρησκευτικές παραδόσεις.

2. Η τραγωδία

Είναι δραματικό είδος που εμφανίστηκε στην Αρχαία Ελλάδα. Αποτελεί πρωτότυπο λογοτεχνικό είδος με τους δικούς του κανόνες και τα δικά του γνωρίσματα. Εγκαινιάζει ένα καινούργιο τύπο θεάματος μέσα στο σύστημα των δημόσιων εορτών της πόλης και ως ιδιαίτερη μορφή έκφρασης, φανερώνει άγνωστες ως τότε πλευρές της ανθρώπινης εμπειρίας, σημαδεύει έναν σταθμό στη διαμόρφωση του εσωτερικού ανθρώπου, του υπεύθυνου υποκειμένου. Τραγικό είδος, τραγική παράσταση, τραγικός άνθρωπος: Και ως προς τις τρεις αυτές πλευρές του, το φαινόμενο παρουσιάζεται με αποκλειστικά δικά του γνωρίσματα. Ο Αριστοτέλης αποδίδει τη γένεση της

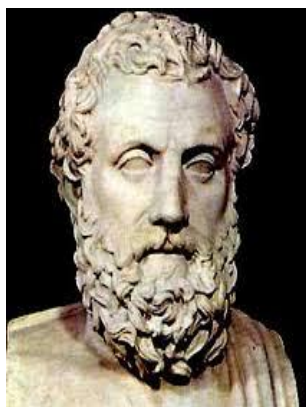
τραγωδίας σε μια 'αυτοσχεδιαστική' έξοδο από τη μορφή του λατρευτικού διθυράμβου, με πρωτοβουλία «των εξαρχόντων του διθυράμβου».

3. Η κωμωδία

Ο όρος κωμωδία Με τον όρο κωμωδία χαρακτηρίζεται κάθε θεατρικό έργο που στοχεύει στη διασκέδαση μέσω ενός χιουμοριστικού θέματος. Η ακαδημαϊκή της έννοια επηρεασμένη από το αρχαίο ελληνικό θέατρο είναι συχνά διαφορετική και συνδεδεμένη με τη σατυρική κωμωδία ενός πολιτικού θέματος. Η επιρροή της κωμωδίας όμως, μπορεί να είναι σημαντική και σε κοινωνικό επίπεδο. Η ιστορία της κωμωδίας Από την αρχαία κωμωδία διασώθηκαν μόνο 11 έργα του Αριστοφάνη ένα του Μενάνδρου με τίτλο «ο δύσκολος», και η κωμωδία "Η ΣΑΜΙΑ" αλλά όχι σε ακέραια μορφή. Τα κομμάτια που της έλειπαν όμως, αντικαταστάθηκαν με καινούργια έπειτα από μελέτες και έτσι έχουμε σήμερα μια ολοκληρωμένη μορφή της. Η επιρροή της κωμωδίας Ο ρόλος της κωμωδίας επηρέασε πολλά επίπεδα της κοινωνίας για παράδειγμα η δημοκρατία της αρχαίας Αθήνας ενισχύθηκε από αυτή καθώς μέσω αυτής διακωμωδούνταν τα αρνητικά στοιχεία της κοινότητας .

Οι τρεις μεγάλοι τραγικοί ποιητές

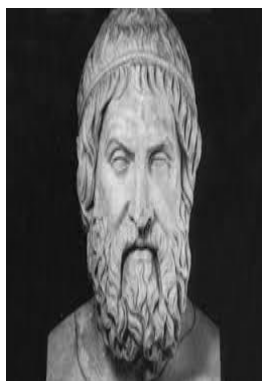
Ευριπίδης, ο πατέρας του δράματος...

Ο Ευριπίδης γεννήθηκε στην Σαλαμίνα γύρα στο 480 με 485 π. Χ. Ήταν γιος του εύπορου κτηματία Μνήσαρχου, και έλαβε μεγάλη μόρφωση. Επηρεάστηκε από τον Ηρόδοτο, το Φειδία, τον Αναξαγόρα και τους σοφιστές. Ήταν κλειστός και ιδιόμορφος χαρακτήρας αλλά νοιαζόταν για την πατρίδα του. Αντιμετώπισε σκληρό ανταγωνισμό και ειρωνεία. Ο Αριστοφάνης τον διακωμώδησε, ενώ οι συμπολίτες του τον κατηγορήσαν ως ασεβή. Λίγα χρόνια πριν το θάνατό του πήγε στην Πέλλα της Μακεδονίας στην αυλή του βασιλιά Αρχέλαου όπου και πέθανε το 406 π. Χ. Από τα έργα του σώζονται σήμερα 19 δράματα: «Άλκηστις», «Μήδεια», «Ηρακλείδαι»,

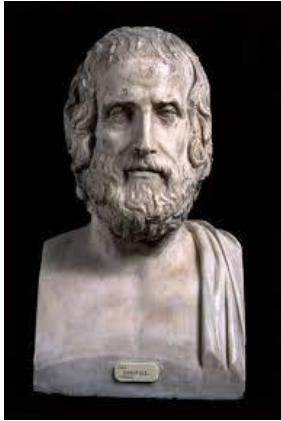
«Ιππόλυτος», «Ανδρομάχη», «Εκάβη», «Ηρακλής μαινόμενος», «ΙΚέτιδες», «Ίων», «Ηλέκτρα», «Τρωάδες», «Ιφιγένεια η εν 21 Ταύροις», «Ελένη», «Φοίνισσαι», «Ορέστης», «Ιφιγένεια η εν Αυλίδι», «Βάκχαι», το σατυρικό δράμα «Κύκλωψ» και ο «Ρήσος», που αμφισβητείται αν του ανήκει. Στα έργα του οι ήρωές του είναι καθημερινοί άνθρωποι, με πάθη και αδυναμίες. Βασική καινοτομία του ήταν η εισαγωγή του από μηχανής θεού. Θεωρήθηκε ο πατέρας του δράματος και το έργο του ακολούθησαν τόσο οι Λατίνοι και οι Αναγεννησιακοί όσο και όλοι οι νεότεροι Ευρωπαίοι.

Ο Σοφοκλής

Γεννήθηκε στον Ίππιο Κωλονό της Αθήνας. Γιος του Σοφίλλου, εύπορου Αθηναίου που είχε εργοστάσιο μαχαιροποιίας, διαπαιδαγωγήθηκε ανάλογα με την οικονομική του άνεση. Έλαβε επιμελημένη αγωγή και παιδεία. Διδάχθηκε μουσική από τον περίφημο μουσικοδιδάσκαλο Λάμπρο και ανέπτυξε αρμονικά τις σωματικές και ψυχικές του δυνάμεις. Συνδέθηκε στενά με πολιτικές και πνευματικές προσωπικότητες της εποχής, όπως με τον Περικλή, τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και κατέλαβε διάφορα υψηλά αξιώματα στην πολιτική, στις θρησκευτικές λατρείες και στις τέχνες. Εκτιμάται ότι παρουσίασε σε διαγωνισμούς περί τις 30 τετραλογίες, με περίπου 20 από τις οποίες απέσπασε την πρώτη θέση και σύμφωνα με μαρτυρίες, δεν πήρε ποτέ την τρίτη θέση σε διαγωνισμό. Έγραψε 123 τραγωδίες, είναι όμως γνωστές κατ' όνομα οι 114 από τις οποίες έχουν διασωθεί μόνο 7 ολοκληρωμένες, ανάμεσά τους η «Αντιγόνη», η «Ηλέκτρα», «Τραχίνιαι», «Οιδίπους Τύραννος», «Αΐας», «Φιλοκτήτης», «Οιδίπους επί Κολωνώ». Από τα αποσπάσματα που έχουν σωθεί, σημαντικός είναι ένας πάπυρος που διασώζει μεγάλο τμήμα από το σατυρικό δράμα Ιχνευταί. Άλλες τραγωδίες από τις οποίες έχουν σωθεί κάποια αποσπάσματα είναι ο Ευρύπυλος, η Νιόβη, οι Σκύριοι, η Πολυξένη, ο Θησέας, η Φαίδρα και ο Τηρέυς. Αν και ιδιαίτερα ευσεβής στη ζωή του ο Σοφοκλής στα έργα του δίνει μεγαλύτερο βάρος στην ανθρώπινη στάση έναντι αυτής των θεών.

Αισχύλος, ο πατέρας της τραγωδίας...

Ο Αισχύλος γεννήθηκε το 525 π.χ. ή το 524 π. Χ. στην Ελευσίνα. Ήταν γιος του Ευφορίωνα, του γένους των Κοδριδών. Ήταν Αθηναίος 22 πολίτης που μετείχε στις μάχες κατά των Περσών και είχε δυο αδέρφια. Υπήρξε οπαδός του Πυθαγόρα και τα δράματά του είναι γεμάτα πυθαγόρειες ιδέες. Ο Αισχύλος θεωρείται ο πατέρας της τραγωδίας και για τη μοναδικότητα της ποίησής του αλλά και για τις καινοτομίες που έφερε στην σκηνική παρουσίαση των έργων του. Είναι ο πρώτος που πρόσθεσε πολύπλοκα σκηνικά και σκηνικές μηχανές στο θέατρο και πρόσθεσε και δεύτερο ηθοποιό, ενώ κέρδισε το πρώτο βραβείο 28 φορές. Έργα του Αισχύλου, που έχουν διασωθεί είναι: «Αγαμέμνων» «Ευμενίδες» «Χοηφόροι» «Πέρσες» «Προμηθεύς Δεσμώτης» «Επτά επί Θήβας» «Ικέτιδες» Πέθανε στη Γέλα της Ιταλίας το 456/455 π.χ. Λέγεται ότι σκοτώθηκε όταν δέχτηκε στο κεφάλι του μία χελώνα την οποία είχε ρίξει από ψηλά ένας αετός.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ

Οι Ρωμαίοι γνώρισαν το ελληνικό θέατρο όταν άρχισαν να επεκτείνουν την αυτοκρατορία τους προς τα νότια μέρη της Αρχαίας Ελλάδας. Δανείστηκαν πολλά στοιχεία από το ελληνικό θέατρο. Οι δύο κυριότεροι κωμωδιογράφοι που μας δίνει το Ρωμαϊκό θέατρο είναι ο Πλαύτος και ο Τερέντιος.

- Ο Πλαύτος (254 – 184 π.Χ.) ήταν κυρίως μεταφραστής και διασκευαστής Βασισμένος σε ελληνικά πρότυπα και προσθέτοντας στοιχεία του ρωμαϊκού τρόπου ζωής έγραψε κωμωδίες από τις οποίες σώζονται 20. Σημαντικά έργα του ήταν «Χύτρα» και «Φανφαρόνας στρατιώτης».
- Ο Τερέντιος (190 – 160 π.Χ.) με περισσότερη πρωτοτυπία έγραψε κωμωδίες από τις οποίες σώζονται 6 . Το κυριότερα έργο του ήταν ο «Ευνούχος».

- Τόσο ο Πλαύτος όσο και ο Τερέντιος , όπως και ο Σενέκας που έγραψε τραγωδίες όχι όμως για να παίζονται αλλά για να διαβάζονται, επηρέασαν τους μεταγενέστερους δραματουργούς.

ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ

Στην εποχή του Μεσαίωνα έχουμε το Βυζαντινό θέατρο. Στο Βυζάντιο παίζονταν θρησκευτικά έργα σε εκκλησιαστικούς χώρους με σκοπό την ηθική βελτίωση των πιστών. Το Εκκλησιαστικό θέατρο πρόσφερε θρησκευτική κατήχηση σε έναν κατά πολύ αναλφάβητο πληθυσμό.

ΙΤΑΛΙΑ

Στις αρχές του 16ου αιώνα στην Ιταλία συναντάμε συγγραφείς λόγιους που δημιούργησαν την κωμωδία αυτοσχεδιασμού την λεγόμενη «Commedia dell' arte». Κωμωδίες τις οποίες παίζανε με βάση την έμπνευση της στιγμής αυτοσχεδιάζοντας. ΑΓΓΛΙΑ Στο Ελισαβετιανό θέατρο στην Αγγλία συναντάμε τους: Σαίξπηρ (1564-1616), Τζων Χέγγουντ (1496-1580), Τόμας Κυντ (1558-1594), Κρίστοφερ Μάρλοου (1564-1593), Μπεν Τζόνσον (1572-1637).

ΙΣΠΑΝΙΑ

Το Ισπανικό θέατρο μας δίνει τον Θερβάντες (1547-1616) που έγραψε τον «Δον Κιχώτη» και άλλα 10 έργα από τα οποία σημαντικότερο είναι η μοναδική του τραγωδία «Νουμάθια». Άλλοι Ισπανοί συγγραφείς: Λόπε δε Βέγα (1562-1635), Τίρσο δε Μολίνα (1571-1648), Πέδρο Καλδερόν δε λα Μπάρκα (1600-1681), Χουάν Ρουίθ δε Αλαρθόν (1581-1639) ΓΑΛΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ Επηρεασμένο από το Ισπανικό το Γαλλικό θέατρο ξεκινάει με τον Πιερ Κορνέιγ (1606-1684) και το έργο του «Σιντ». Ακολουθεί ο Ζαν Ρασίν (1639-1699) με το έργο του «Φαίδρα» και ο Μολιέρος (1622-1673).

ΚΡΗΤΗ

Μεγάλη ακμή επίσης γνωρίζει το θέατρο στην Κρήτη στα τέλη 16ου με αρχές 17ου αιώνα. Ο Γεώργιος Χορτάτσης (1550-1636) με τα έργα του «Κατζούρμπο», «Ερωφίλη» και «Πανώρια», ο Βιτσέντζο Κορνάρος (1553-1613) με τα ποιήματα «Θυσία του Αβραάμ» και «Ερωτόκριτος» και ο Μάρκος Αντώνιος Φώσκολος (1597- 1662) με την κωμωδία «Φουρτουνάτος» δίνουν μεγάλη θεατρική ανάπτυξη στην Κρήτη.